

Олександр ШОСТАК,
вчитель фізичної культури
КЗ «Вінницький ліцей №9»

Олена ЛОЗИНСЬКА,
вчителька фізичної культури
КЗ «Вінницький ліцей №22»

Історія гандболу в контексті українських змагань «Пліч-опліч»

Гандбол як спортивна дисципліна вперше виник у Німеччині наприкінці XIX століття. У цей час міські футбольні команди почали з'являтися дуже швидко, а згодом увагу спортивної спільноти було звернено на розвиток нових різновидів спорту, зокрема й на європейський гандбол. Перше офіційне письмове свідчення про виникнення гандболу є українськими джерелами згаданих у відповідний період німецьких видань.

Формування сучасного гандболу

Наприкінці XIX століття в Данії, Німеччині та Чехії почали розвиватися командні ігри з м'ячем, що гралися руками.

У 1898 році данський учитель Хольгер Нільсен запропонував перші правила гри, яка стала праобразом сучасного гандболу.

У 1917 році німець Карл Шелленц сформулював офіційні правила гандболу на відкритому полі (гру грали на футбольному полі II на II).

Розвиток і міжнародне визнання

У 1926 році на конгресі Міжнародної аматорської федерації легкої атлетики було вирішено розробити єдині міжнародні правила гандболу.

У 1936 році гандбол IIxII дебютував на Олімпійських іграх у Берліні, але після цього довгий час не входив до програми Ігор.

У 1946 році була створена Міжнародна федерація гандболу (IHF), яка почала активно популяризувати гру у форматі 7x7.

Перехід до класичного формату 7x7

У 1954 році відбувся перший чемпіонат світу з гандболу серед чоловіків (у форматі 7x7).

У 1972 році гандбол повернувся до програми Олімпійських ігор у сучасному форматі (команди по 7 гравців, гра в залі).

Історія гандболу в Україні

Гандбол в незалежній Україні (з 1991 року)

Після розпаду СРСР у 1991 році Україна почала розвивати власний національний чемпіонат з гандболу.

1992 рік – створена Федерація гандболу України (ФГУ), яка взяла на себе організацію змагань та розвиток цього виду спорту.

1990-ті роки – українські клуби продовжували виступати на європейському рівні, хоча фінансова ситуація в спорті була складною.

2000-ті – сьогоднішня:

Чоловічі клуби, такі як "Мотор" (Запоріжжя) та "ЗТР" (Запоріжжя), стали домінуючими в національному чемпіонаті та брали участь у Лізі чемпіонів ЄГФ.

Жіночий гандбол також зберігає високий рівень завдяки командам "Галичанка" (Львів) та "Карпати" (Ужгород).

Українські гандболісти виступають у європейських топ-клубах, що свідчить про високу якість підготовки в Україні.

Досягнення українського гандболу

Олімпійські ігри:

У складі збірної СРСР українські гандболісти ставали олімпійськими чемпіонами.

Після здобуття незалежності збірна України брала участь у кількох Олімпіадах (наприклад, 2004 рік, Афіни – 4-е місце у жінок).

Чемпіонати Європи та світу:

Жіноча збірна України здобула бронзу на Чемпіонаті світу 2003 року.

Клубні досягнення:

"Спартак" (Київ) 13 разів вигравав Кубок європейських чемпіонів.

"Мотор" (Запоріжжя) – постійний учасник Ліги чемпіонів.

Сучасний стан гандболу в Україні Сьогодні гандбол в Україні поступово розвивається, хоча зіштовхується з фінансовими труднощами. Основні центри гандболу – Київ, Запоріжжя, Львів, Ужгород.

Популяризація гандболу триває завдяки:

1. Розвитку дитячо-юнацьких спортивних шкіл.
2. Участі клубів у міжнародних змаганнях.
3. Підтримці молодих талантів, які грають у європейських клубах.

Всеукраїнські змагання "Пліч-о-пліч"

та їх роль у розвитку гандболу

Змагання "Пліч-о-пліч" – це одна з важливих ініціатив, спрямованих на підтримку та розвиток командних видів спорту, включаючи гандбол, серед молоді та аматорських команд. Основні особливості цього турніру:

1. Популяризація гандболу – участь у змаганнях із залученням нових гравців, тренерів та уболівальників.

2. Розвиток молодіжного спорту – «Пліч-о-пліч» орієнтований на підтримку юнацьких та аматорських команд, що є важливим для майбутнього професійного гандболу в Україні.

Гандбол як спортивна дисципліна **в контексті змагань "Пліч-о-пліч"**

Гандбол – це командний вид спорту, який компенсує динамічність, техніку та команду взаємодію. Він розвивається в Україні вже через століття, а після здобуття незалежності отримав нову пошту завдяки численним національним та аматорським турнірам. Гандбол вирізняється швидким темпом гри, великою кількістю атакуючих дій та важливістю командної взаємодії. Ці характеристики роблять його привабливим як для професійних спортсменів, так і для аматорських команд.

Роль змагань "Пліч-о-пліч" у розвитку гандболу

Всеукраїнські змагання "Пліч-о-пліч" мають важливе значення для популяризації та розвитку гандболу серед молоді та аматорів.

Основні аспекти впливу на турнірі

Гандбол - це динамічний та захоплюючий вид спорту, який набуває все більшої популярності в Україні. Історія гандболу в Україні має свої корені ще з початку 20 століття, коли цей вид спорту почав розвиватися в Європі.

З часом гандбол став популярним серед молоді та дорослих, і в Україні почали з'являтися гандбольні команди та клуби. У 1962 році була створена Федерація гандболу України, яка стала відповідальною за розвиток та популяризацію цього виду спорту в країні.

З початку свого існування Федерація гандболу України активно працювала над організацією та проведенням різноманітних змагань, включаючи чемпіонати України, Кубки України та інші турніри. Завдяки зусиллям Федерації та ентузіазму тренерів та гравців, український гандбол досяг значних успіхів на міжнародній арені.

Українські гандболісти неодноразово брали участь у Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи, демонструючи високий рівень майстерності та спортивного духу. Зокрема, жіноча збірна України з гандболу є однією з найсильніших команд Європи, яка неодноразово здобувала медалі на престижних міжнародних турнірах.

Успіхи українського гандболу на міжнародній арені сприяють популяризації цього виду спорту в Україні та залученню молоді до занять гандболом. З метою підтримки та розвитку гандболу серед школярів, в Україні проводяться різноманітні дитячі та юнацькі змагання, одним з яких є Всеукраїнські змагання "Пліч-о-пліч".

"Пліч-о-пліч" - це масштабний проект, який об'єднує школярів з різних куточків України для участі у спортивних змаганнях з різних видів спорту, включаючи гандбол. Цей проект сприяє не тільки розвитку фізичної культури та спорту серед молоді, але й вихованню командного духу, взаємоповаги та здорового способу життя.

Участь у змаганнях "Пліч-о-пліч" є чудовою можливістю для юних гандболістів проявити свої здібності, отримати досвід змагань та познайомитися з однолітками, які також захоплюються гандболом. Цей проект сприяє розвитку гандболу в Україні, залучаючи нове покоління спортсменів та зміцнюючи позиції цього виду спорту в країні.

Завдяки таким проектам, як "Пліч-о-пліч", гандбол в Україні має великий потенціал для подальшого розвитку та досягнення нових успіхів на міжнародній арені.

Гандбол в Україні має понад столітню історію. Вперше цей вид спорту з'явився в Харкові у 1909 році завдяки чеській грі "хазена", яку популяризувало товариство "Сокіл". У 1914 році були затверджені правила українського ручного м'яча, що стали основою для подальшого розвитку гандболу в країні.

У 1960-х роках тренер Ігор Турчин створив жіночу команду, яка згодом стала базою для збірної СРСР. Ця команда досягла значних успіхів на міжнародній арені, здобувши бронзові медалі чемпіонатів світу 1973, 1975 і 1978 років, а також золоті медалі на Олімпійських іграх 1976 та 1980 років.

У сезоні 2024-2025 років всеукраїнські шкільні ліги "Пліч-о-пліч" включили гандбол до програми змагань. Це нововведення надає учням 5-8 класів можливість змагатися у цьому динамічному виді спорту, сприяючи його популяризації серед молоді.

Змагання "Пліч-о-пліч" проводяться з метою популяризації спорту серед учнів та об'єднання молоді навколо активного способу життя. Окрім гандболу, програма включає такі види спорту, як баскетбол, волейбол, футзал, регбі-5, спортивне орієнтування та черліденг.

Таким чином, включення гандболу до програми всеукраїнських змагань "Пліч-о-пліч" є важливим кроком у розвитку цього виду спорту в Україні, продовжуючи його багаторічну історію та сприяючи залученню молоді до активного способу життя.

Вплив змагань "Пліч-о-пліч" **на майбутнє українського гандболу**

- ✓ Підготовка майбутніх чемпіонів.
- ✓ Розвиток спортивної інфраструктури.
- ✓ Популяризація активного способу життя.
- ✓ Посилення міжнародної конкурентоспроможності.

Висновок

Гандбол в Україні має славу історію та сильні традиції. Незважаючи на труднощі, українські команди та гравці продовжують залишатися конкурентоспроможними на міжнародній арені. З подальшим розвитком інфраструктури та підтримкою держави український гандбол має всі шанси на нові успіхи.

Всеукраїнські змагання "Пліч-о-пліч" відіграють важливу роль у розвитку українського гандболу, сприяючи залученню нових талантів, зміцненню спортивних традицій та популяризації цього динамічного виду спорту. Завдяки таким ініціативам гандбол в Україні має всі шанси на подальший розвиток і вихід на новий рівень.

Джерела статті:

1. oda.zht.gov.ua
2. [Пліч-о-пліч» включають гандбол у новий сезон 2024/2025](#)
3. scl.gov.ua
4. [Пліч-о-пліч](#)
5. romny-vk.gov.ua
6. [II ЕТАП ПЛІЧ-О-ПЛІЧ - ВСЕУКРАЇНСЬКІ ШКІЛЬНІ ЛІГИ](#)
7. shpolyanochka.com.ua
8. zhashkivska-gromada.gov.ua
9. oda.zht.gov.ua
10. youtube.com Історія виникнення українського гандболу - YouTube
11. naurok.com.ua ІСТОРІЯ І ОСНОВНІ ПРАВИЛА ГРИ У ГАНДБОЛ - На Урок
12. scl.gov.ua Пліч-о-пліч
13. uk.wikipedia.org Гандбол – Вікіпедія. Розвиток гандболу в Україні
14. uk.wikipedia.org Чемпіонат УРСР з гандболу серед чоловіків
15. facebook.com Гандбол - РОЗВИТОК ГАНДБОЛУ В УКРАЇНІ
16. m.facebook.com Новинкою цього сезону проекту «Пліч-о-пліч ... - Facebook
17. vseosvita.ua Гандбол. Історія виникнення гандболу, як виду спорту.
18. infiz.dp.ua [PDF] ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГАНДБОЛУ